

Imants Ziedonis

KAS TAS IR- KOLHOZS?

IE
AS

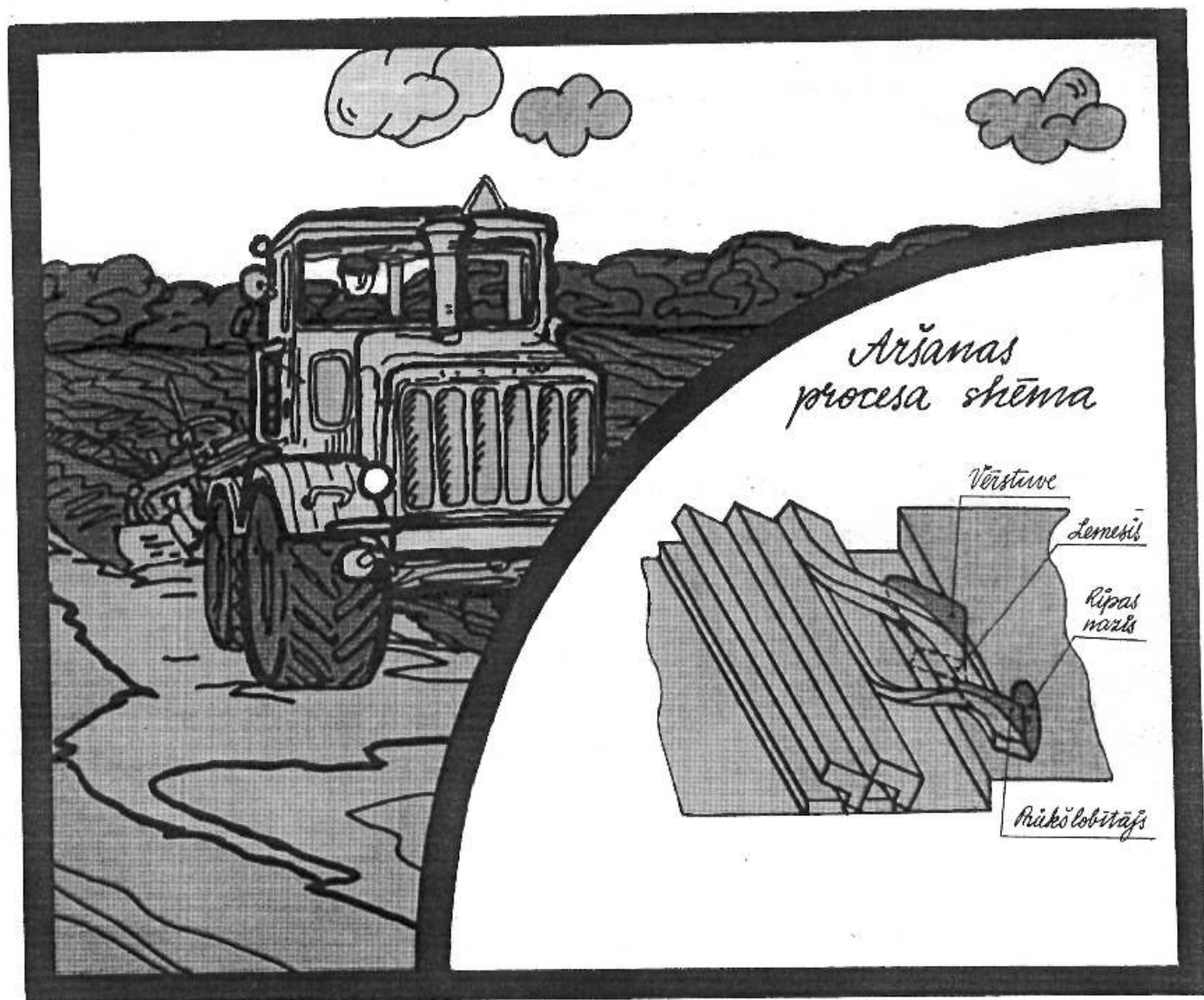
KOLHOZS ir lauku saimniecība. Vai jūs zināt, KAS IR LAUKI? Lauki ir liela zeme, kur aug Viss Kas. Pilsētā aug tikai nami un stabi, un mašīnas, bet laukos aug Viss Kas. Un lauki ir ārā no pilsētas. Es tikai pašlaik nezinu, uz kuru pusi. Un jūs arī neesat tik gudri un nevarat man parādīt. Bet man tur jātiek. Tur es dzīvoju, tur man palika vistas.

Kad jūs braucat ar mašīnu pa šoseju, tad

var redzēt atsevišķas mājas. Vai jūs zināt, KAS IR — ATSEVIŠKAS?

Valdiņš saka: — Pa vienai...

Jā, atsevišķas ir tā kā rozīnes kliņģerī, bet, kad tūtē, tad ir kopā. Tātad laukos ir atsevišķas mājas, un ap mājām ir vēl citas ēkas — kūts, klēts, šķūnis, pagrabs, pirts, garāža, suņu būda un vistu būda. Vai jūs zināt, KAS IR VISTU BŪDA? Vistu būda ir

mana vasarnīca, un es tajā pa vasaru dzīvoju.

Tātad ap mājām ir saimniecības ēkas un ap katru māju ir mājas zeme. Agrāk citai mājai bija vairāk zemes, citai — mazāk. Agrāk citai mājai bija labāka zeme, citai — sliktāka. Agrāk cita māja turēja kalpus, cita — neturēja. Tāpēc citiem bija bagātākas mājas, citiem nabagākas. Vieni dzīvoja labi, bet citi sliktāk. Vai jūs zināt, KAS IR — SLIKTĀK?

— Kad stiklus izsit, — saka Edgars.

— Kad nenāk mācīties, — saka Valdis.

— Kad per.

— Kad nevar uzvesties, — saka Inese.

— Kad puķīti norauj, kad plēvi saplēš, — Valdis atkal zina.

— Tad, kad izplēš grāmatai lapas, — saka Normunds, — vai kad iebāž rokas kabatā.

— Tad, kad lietus līst, — saka atkal Inese.

— Tad, kad cilvēkiem ir karsti,

Kad jāiet pie otra aizņemties vai lūgties — TAD ir sliktāk. Kad man pietrūkst graudu, ko knābāt, un man jāiet pie otra —

bagātāka gaiļa lienēt, TAD ir sliktāk. Un —
KAD IR LABĀK?

Inese:

— Tad, kad saulīte spīd.

Arčs:

— Tad, kad neblēņojas.

Ramona:

— Kad pa pļavām skrien.

Valdis:

— Kad tauriņus ķer, arī ir labi. Kad pel-
das, ir labi. Kad peldēt var tā kā zemūdene.

— Kad var ar kuģiem pavizināties, — saka
Normunds.

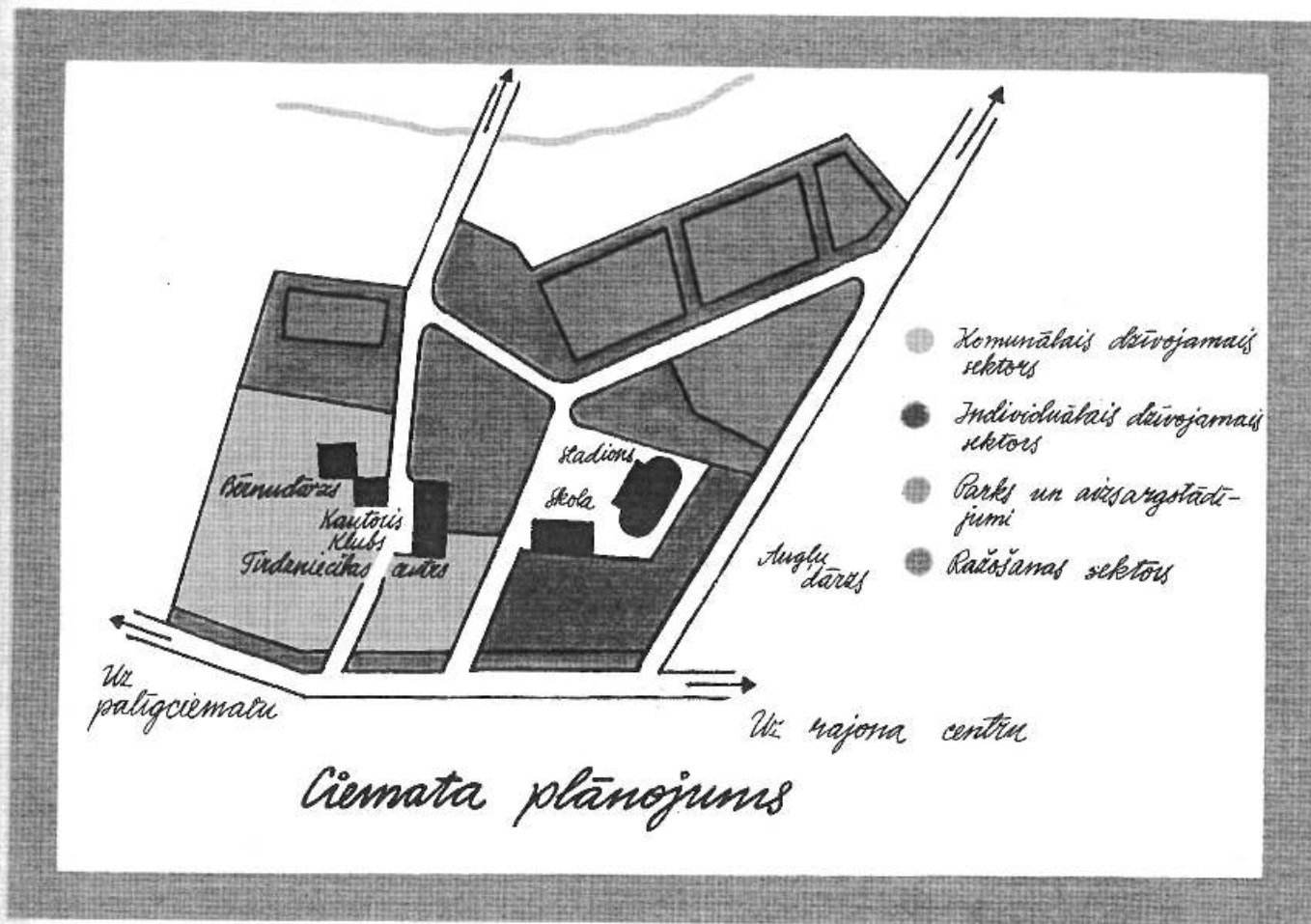
Kad neviens nedzīvo slikti, bet visi var
dzīvot labi, TAD ir labāk. Un atsevišķās
mājas, vispirms nabadzīgākās mājas, kurām

gāja sliktāk, nolēma, ka savienos zemes
kopā, savāks visus zirgus un govis, vistas
un gaiļus kopā un strādās godīgi kopā —
tā, lai visiem būtu labi un neviens nebūtu
nabags. Un tā sanāca zemnieki... Vai jūs
zināt, KAS IR ZEMNIEKI?

Nezina, mūsējie neviens nezina. Gīta ir
vienīgā, kas zina pateikt:

— Zemnieki ir tie, kas ar zemi un strādā
visādus zemes darbus.

Jā, zemnieki ir tie, kas strādā zemi, tāpat
kā pilsētnieki ir tie, kas strādā pilsētu. Sanāca
visi darba zemnieki kopā un nodibināja kop-
saimniecību. Pirmoreiz tas notika Padomju
Krievijā, tāpēc kopsaimniecībai ir krievisks
vārds — «kolhozs». Sāka meklēt skaistāko

vieta kolhoza centram. Vai jūs zināt, KAS IR CENTRS?

- Jā! Pastis!
- Klubs!
- Ēdnīca!
- Veikals!
- Grāmatnīca!
- Baznīca!
- Kantoris!
- Kur visi traktori un kombaini saiet!

Mēs tikai saucam, ka mēs zinām, kas ir centrs. Bērnu dārzs arī ir centrā.

Es nevaru, kad visi tā kliedz uz reizi — man sekste sagriežas greizil! Centrs ir tā vieta, kur sanāk visi kolhoznieki un izspriež darbus. Bet, lai nebūtu no centra uz mājām

tālu jāiet kājām, daudzi grib dzīvot tepat centrā. Un tāpēc sāk celt jaunas mājas. Centram izmeklē visskaistāko vietu. Pie ūdeņiem. Lai var peldēties. Parkmalā. Lai var pastaiģāties. Ja ir pakalniņš, tad pakalnītē. Lai mājās nepienes tik daudz dubļu un slapjuma.

Lai māja maksā dārgāk, vairāk rubļu, ka tik mazāk dubļu!

Sāka būvēt lielas ēkas — sapulcēm, svētkiem un priekiem — kultūras namus. Vai jūs zināt, KAS IR KULTŪRAS NAMS?

Gita:

— Tur, kur notiek svētki.